

Elke dag een stap dichter bij de natuur

Meerjarenplan 2026-2030

ivn natuur educatie

Vooraf

Voor u ligt het meerjarenplan IVN 2026–2030, dat voortbouwt op de meerjarenvisie 2020–2025. In dit plan zoeken we de scherpte op in waar we onze vereniging de komende jaren op willen richten.

Het proces om tot dit plan te komen, heeft ons op zichzelf al veel gebracht. We gingen met elkaar in gesprek, op zoek naar onze dromen en ambities: wat gaat goed, en wat kan beter? Het verbinden, verdiepen en inspireren met leden en beroepskrachten leverde waardevolle gesprekken op. Nieuwsgierig onderzochten we de schijnbare tegenstellingen binnen de veelkleurigheid van IVN – in wat we doen en soms ook in hoe we het doen. Juist in die verschillen, en in het gesprek erover, vonden we de wijsheid om samen tot betere keuzes te komen en te zien waar de verbinding zit.

We hebben ook nadrukkelijk naar buiten gekeken. Hoe herkennen onze opdrachtgevers, gewaardeerde partners, collega's in de groene wereld, vrienden en fans van ons werk ons? Waar zit potentie, en waar mogelijke bedreiging?

Er verschenen diverse onderzoeken en waardevolle adviezen die onze richting verder hebben aangescherpt. Adviezen die gaan over de ruimtelijke kwaliteit in Nederland, waarin weerbaarheid en wederkerigheid belangrijke pijlers worden en waar verdere groei moet gaan bijdragen aan ons welzijn, nu en in de toekomst. Maar ook dat het noodzakelijk is meer ruimte te geven aan natuur, om een duurzame balans tussen landbouw en natuur te realiseren in 2050.
Het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving om de 'hypernerveuze samenleving' tot rust te brengen, helpt ons om scherper te zien hoe natuurcontact en vertragen steeds crucialer worden. Tot slot laten internationale onderzoeken ons zien hoe groot onze opgave is: Nederland behoort wereldwijd tot de minst natuurverbonden landen. Dit onderstreept precies waarom wij doen wat we doen.

Al deze perspectieven hebben een rijk palet aan beelden en verhalen opgeleverd, dat we in verschillende stappen hebben vertaald naar dit plan. Een plan dat het fundament vormt voor de komende jaren: het scherpt aan waar duidelijkheid gewenst was en biedt ruimte voor de nieuwe paden die we willen en moeten inslaan.

Terugkijkend zien we dat er één gedachte is die wij al 65 jaar met ons meedragen: het belang van natuureducatie. Daar moest meer aandacht voor komen, bepleitten stamvaders Jan Nijkamp en Jaap van Dijk al bij de oprichting van IVN in 1960. En dat bepleitten wij nog altijd, nu om de natuurverbondenheid te verhogen en de natuur dichterbij te brengen. Op deze manier werken we aan een groeiende beweging van natuurbewuste mensen, die net zo goed voor de natuur zorgen als zij voor ons doet.

In onze vereniging van ruim 160 afdelingen, met meer dan 30.000 leden en circa 180 beroepskrachten is het samenkomen als 1IVN een opgave waar we de komende jaren verder op voortbouwen. We vinden eenheid in onze missie en in de unieke IVN-aanpak – altijd met een glimlach, met perspectief, en met hoofd, hart en handen samen aan de slag of op pad in de natuur.

Vanuit onze missie blinken we uit in verbinden en dat blijven we doen. We zetten de deur verder open voor nieuwe leden en nodigen nadrukkelijk uit om diverser en daarmee sterker te worden. We kunnen en willen het niet alleen, we verbinden en vertakken breed op weg naar een natuurinclusieve maatschappij. Met groene en maatschappelijke bondgenoten, die elkaar versterken vanuit ieders eigenheid en met bedrijven die bijdragen aan onze missie.

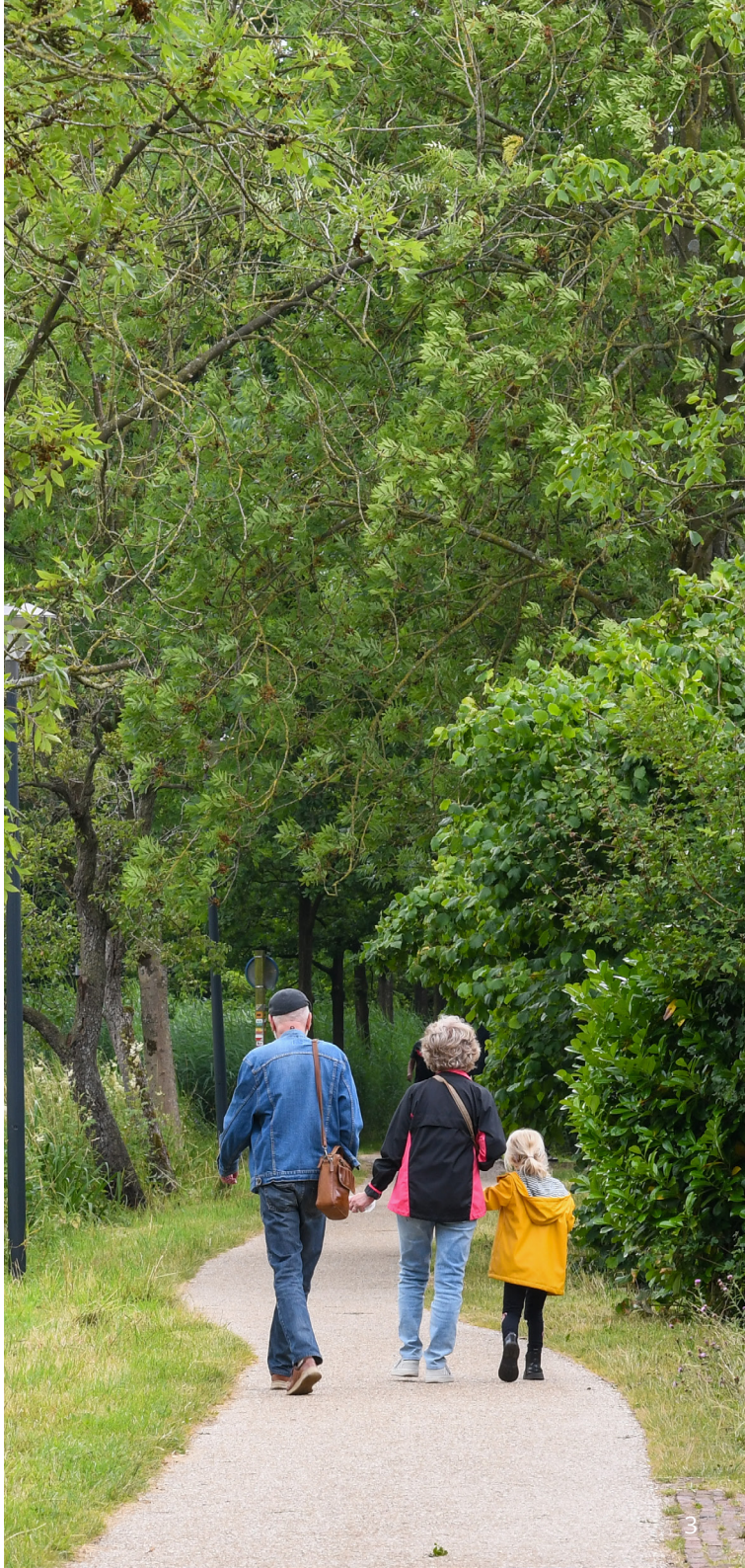
We hebben hard gewerkt aan dit meerjarenplan - in het volle besef dat onze wereld niet maakbaar is. Steeds duidelijker ervaren we hoe broos, onvoorspelbaar en soms moeilijk te duiden onze omgeving kan zijn. Juist daarom presenteren we dit plan niet als een blauwdruk, maar als een stevige richtingaanwijzer in beweeglijke tijden. Het is de tussenstand van een waardevol gesprek dat nog lang niet klaar is. Want onze missie leeft alleen wanneer we haar samen blijven aanscherpen, steeds meer in verbinding, en steeds dichter bij de droom die ons bijeenbrengt. Dat is waar dit plan voor staat:

Een plan dat inspireert om samen op door te bouwen.

Een kompas dat ons helpt om waar nodig tijdig bij te sturen.

Een fundament onder onze gezamenlijke veerkracht.

Jan Dijstelbloem
Directeur-bestuurder
IVN Natuureducatie

Inhoudsopgave

Een samenleving op zoek naar evenwicht **5**

Waar staan we voor? **6**

Missie 6

Kernwaarden 6

Ons fundament: natuureducatie 6

Drie veranderpaden richting 2030 **8**

Verhogen van natuurverbondenheid 8

Natuurcontact onderdeel van het dagelijks leven 8

Een beweging mobiliseren 8

Wat moeten we daarvoor doen? **10**

Samenwerken en verbinden 10

Inkomstenbronnen verbreden 12

Onszelf organiseren 13

Onze domeinen **14**

Opgroeien en ontwikkelen 16

Dagelijks leven 18

Buiten leven 20

Een samenleving op zoek naar evenwicht

We leven in een land waar we om veel dankbaar mogen zijn. Nederland is welvarend, veilig en biedt volop kansen om te leren, te werken en te leven. De gezondheidszorg is van hoge kwaliteit, onze steden zijn bruisend en de technologische en maatschappelijke innovatiekracht is groot.

Tegelijkertijd merken we dat deze vooruitgang een keerzijde heeft. Steeds meer mensen worstelen met stress en mentale gezondheidsproblemen. We ervaren een zorgcrisis, stikstofcrisis en wooncrisis. De kansenongelijkheid en polarisatie nemen toe. We voelen ons minder verbonden met elkaar én met de natuur om ons heen. Onze leefomgeving versteent, biodiversiteit neemt af en de gevolgen van klimaatverandering zijn bijna dagelijks merkbaar.

We zijn als samenleving op zoek naar evenwicht: tussen welvaart en welzijn, tussen mens en natuur. Gelukkig zien we overal tekenen dat die zoektocht leeft – tekenen waar IVN op aan kan haken:

- De natuur heeft een plek in beleid én in de harten van mensen. De Europese Natuurherstelwet zet een belangrijke stap richting herstel van ecosystemen. Ook voor stedelijk groen gelden scherpe regels.
- Er is steeds meer aandacht voor binnenstedelijke vergroening.
- Bedrijven en overheden ontdekken de waarde van een gezonde, natuurlijke leefomgeving als oplossing in urgente opgaven.
- De waarde van regeneratie – hergroei, herstel of hernieuwing – in natuur wordt steeds breder gezien en erkend.
- Meer en meer mensen voelen de behoefte aan zingeving, verbinding en betekenisvol contact – met elkaar én met de natuur.
- Er groeit een brede beweging van mensen en organisaties die zich gezamenlijk inzetten voor natuur en klimaat, van lokaal – de straat – tot nationaal en zelfs mondiaal.
- Ook de groene sector staat samen steeds sterker. We laten één geluid horen, verenigen onze achterban en vullen elkaar aan in onze unieke kracht.

We zien een wereld die verlangt naar rust, balans en verbondenheid. En dat is precies wat de natuur ons biedt. Met dit meerjarenplan wil IVN bijdragen aan een samenleving waarin mens en natuur weer met elkaar in verbinding staan – omdat we geloven dat die verbondenheid de basis is voor een gezonde toekomst voor iedereen.

Waar staan we voor?

Ons pad voor de komende jaren begint met een droom: *Een samenleving bestaande uit natuurbewuste mensen, waarin we samen onze natuur verrijken en net zo vanzelfsprekend voor de natuur zorgen als zij voor ons doet.* Daar werken we aan vanuit onze missie. In alles wat we doen staan de kernwaarden inspirerend, verbindend en natuurrijk centraal.

Missie

IVN brengt mens en natuur dicht bij elkaar. We laten kinderen, jongeren en volwassenen ervaren hoe leuk, gezond én waardevol natuur is. We voeden de liefde voor de natuur, versterken natuurbegrip en stimuleren natuurbewust gedrag. Van je voordeur tot in onze Nationale Parken, van de kinderopvang tot aan de oude dag. Zo creëren we een almaar groeiende beweging waarin mens én natuur floreren.

Kernwaarden

Bij IVN geloven we dat mensen pas echt in beweging komen als ze zich verbonden voelen met de natuur. Daarom werken we vanuit onze drie kernwaarden: **I**nspirerend, **V**erbindend en **N**atuurrijk. Want of het nu gaat om een les in het bos, een adviesgesprek in een tuin of het vergroenen van een schoolplein: we willen dat mensen de natuur ervaren, begrijpen en zich ermee verbonden voelen.

Inspirerend
IVN zet mensen in beweging. We wakkeren nieuwsgierigheid en verwondering aan en combineren ervaren, leren en doen. We kijken met een frisse blik en dagen uit met verrassende ideeën.

Verbindend
We verbinden mensen en organisaties met de natuur én met elkaar. Iedereen is welkom bij IVN. We zoeken actief de samenwerking, met onze missie aan het roer.

Natuurrijk
We werken in, met en voor de natuur. Onze activiteiten laten de natuur in de directe omgeving floreren. We brengen de natuur dichtbij en stimuleren natuurbegrip en natuurbewust handelen.

Ons fundament: natuureducatie

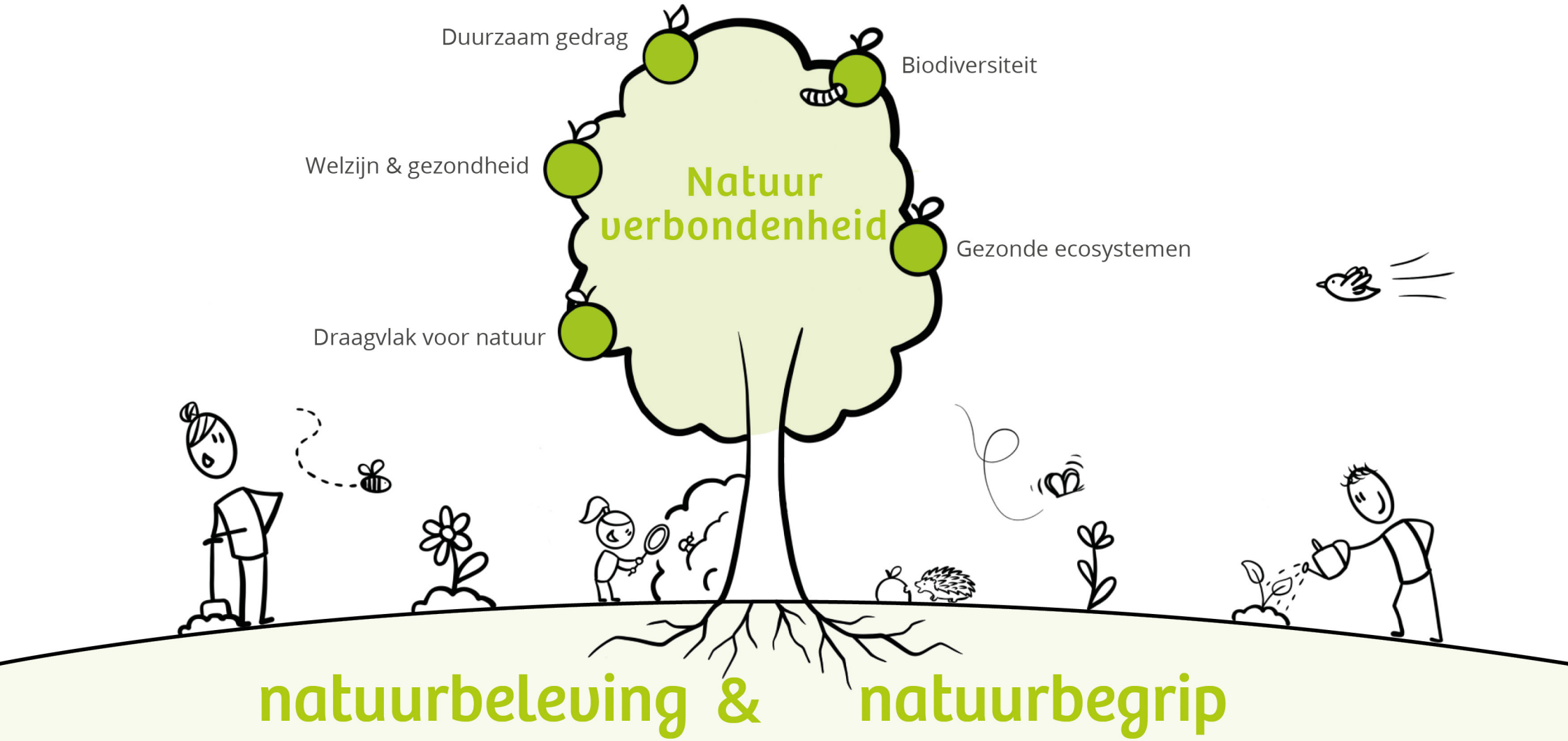
In álles wat we doen zetten we natuureducatie in: ons middel om natuurverbondenheid van mensen te verhogen. Van programma's in het onderwijs tot natuurcursussen en het samen planten van heggen: in alles wat we doen zorgen we ervoor dat mensen meer leren over de waarde van de natuur en hoe ze zich kunnen inzetten voor de natuur.

- **Kennis en beleving:** We kiezen voor activiteiten waarin mensen actief betrokken worden bij de natuur. Door te doen en te ervaren, prikkelen we nieuwsgierigheid en delen we natuurkennis op een open en toegankelijke manier.

- **Verbinden via hoofd, hart, handen en onderbuik:** We leren met ons hoofd, raken met ons hart, doen met onze handen en vertrouwen op onze intuïtie. In onze programma's brengen we variatie aan in deze manieren van leren. Zo stimuleren we een brede en persoonlijke verbinding met de natuur.

Natuureducatie bij IVN

**IVN biedt natuureducatie die bestaat uit natuurbeleving en natuurbegrip.
Samen zorgen ze voor meer natuurverbondenheid.**

natuurbeleving & natuurbegrip

Inspirerend | Verbindend | Natuurrijk

kennen | begrijpen | verrijken

Drie veranderpaden richting 2030

Om onze droom te realiseren, moeten we aan een aantal knoppen draaien in de samenleving. Die drie knoppen, dat zijn onze veranderpaden. Hoe beter we daarin slagen, hoe meer de droom werkelijkheid wordt.

1 Verhogen van natuurverbondenheid

Natuurbewuste mensen voelen zich sterker verbonden met de natuur. Met inspirerende, verbindende en natuurrijke educatie creëren we waardevolle natuurbelevingen die mensen raken, inspireren en aanzetten tot natuurbewuster handelen. Door jou de wonderen van de natuur te laten ervaren en ervan te leren, groeit je verbondenheid met de natuur. Je kunt meer van de natuur genieten, bent gezonder én je kunt bijdragen aan het versterken en herstellen van de natuur. Wanneer mensen de natuur echt ervaren en geraakt worden, beklijft dat beter. Zo floreren mens en natuur samen.

2 Natuurcontact onderdeel van het dagelijks leven

We brengen de natuur letterlijk dichtbij, in jouw directe leefwereld. Door werk-, woon- en schoolplekken te vergroenen, maken we van natuurcontact een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks leven. Wanneer mensen regelmatig en bewust in aanraking komen met natuur, ontstaat er een natuurlijke verbinding – zonder dat je actief op zoek hoeft te gaan. Bovendien, als mensen zelf bijdragen aan het terugbrengen van natuur in hun omgeving, groeit het gevoel van eigenaarschap en verantwoordelijkheid om er nu en in de toekomst goed voor te blijven zorgen.

3 Een beweging mobiliseren

IVN is een brede beweging van mensen die zich inzetten als ambassadeur van de natuur en anderen inspireren om hetzelfde te doen. Door onze verbindende en lokale kracht te benutten, bouwen we aan een groeiende zwerm van natuurbewuste mensen. We verrijken en verbinden groene vrijwilligers en IVN'ers en werken samen met bedrijven en organisaties, zowel binnen als buiten de groene sector. Zo dragen we bij aan maatschappelijke opgaven en brengen we de groene beweging op gang in de hele samenleving.

Dit is onze kracht

Vraag je een van onze partners wat onze kracht is, dan zeggen ze:

- ✓ We zijn een verbindende organisatie, oprecht en puur en vertellen altijd het neutrale verhaal
- ✓ We zijn creatief en inspirerend: we hebben inspirerende activiteiten en kunnen mensen raken. Zo kunnen we anderen kennis en vaardigheden bijbrengen.
- ✓ IVN heeft een goede spreiding over het land en bevindt zich in de haarvaten van de samenleving.
- ✓ We zitten heel dicht op de burger. Er is ontzettend veel kennis en expertise van lokale gebieden en lokale bewoners. We weten hen te mobiliseren en te laten participeren.

Droom

Een samenleving bestaande uit natuurbewuste mensen,
waarin we samen onze natuur verrijken en net zo
vanzelfsprekend voor de natuur zorgen als zij voor ons doet.

Veranderpaden

'Aan welke knoppen willen we draaien in de samenleving?'

1. Verhogen van natuurverbondenheid
Met onze inspirerende, verbindende en natuurrijke educatie creëren we waardevolle natuurbeleving en inspirerende momenten, waarmee we mensen raken, inspireren en leren hoe ze natuurbewuster kunnen handelen.

2. Natuurcontact onderdeel van het dagelijks leven maken
We brengen de natuur letterlijk dichtbij en dragen bij aan de vergroening van Nederland in de werk-, woon- en schoolomgeving. Natuureducatie is daar altijd onderdeel van.

3. Een beweging mobiliseren
Vanuit onze verbindende en lokale kracht bouwen we aan een groeiende zwerm van natuurbewuste mensen. Samen met een breed scala aan partners spelen we in op maatschappelijke opgaves met een streekgebonden aanpak. Zo verrijken en verbinden we de zwerm van groene vrijwilligers en beroepskrachten.

Wat is er nodig om daarop te excelleren?

Samenwerken en verbinden
- Vergroten van (de impact van) onze zwerm
- Versterken van samenwerking met andere maatschappelijke organisaties, binnen de groene sector en inzetten op strategische partnerschappen
- Verbinden aan urgente maatschappelijke opgaves

Inkomstenbronnen verbreden
- Inzetten op fondsenwerving en partnerschappen
- Behouden bijdrage van Nationale Postcode Loterij
- Financiering vanuit overheidsstromen stabiliseren

Onszelf organiseren
- Domeinen eenduidig inrichten
- Educatieaanpak organisatiebreed implementeren
- Op weg naar diverse en inclusieve organisatie
- Stroomlijnen: met minder moeite meer impact maken

Wat moeten we daarvoor doen?

Om de drie veranderpaden met succes te belopen, heeft IVN een stevig fundament nodig: een gezonde bodem die tegen een stootje kan. Hoe beter we dit organiseren, hoe succesvoller we aan de drie knoppen kunnen draaien om onze droom dichterbij te brengen.

Samenwerken en verbinden

We versterken onze zwerm

De IVN-organisatie is enorm: ruim 30.000 leden, zo'n 180 beroepskrachten en duizenden vrijwilligers. Deze mensen zijn de bodem onder ons bestaan – het hart van onze 'zwerm'. Met onze projecten, programma's en activiteiten vergroten we die zwerm en mobiliseren we veel mensen om in beweging te komen. We maken echter nog weinig verbinding tussen verschillende vrijwilligersgroepen, geven mensen onvoldoende kans om door te stromen naar een volgend niveau van betrokkenheid en bereiken lang niet alle doelgroepen. Dat terwijl we wel alle hens aan dek nodig hebben om onze doelen te realiseren én breed verankerd te zijn in de samenleving. Daarom willen we enerzijds nieuwe mensen en nieuwe doelgroepen aantrekken en anderzijds de effectiviteit van onze zwerm vergroten.

Komende jaren werken we daarom aan:

- Inzicht in onze zwerm van vrijwilligers, leden en sympathisanten
- Benutten van dit inzicht in communicatie, partnerschappen en fondsenwerving
- Structureel en georganiseerd activeren en motiveren van de zwerm
- Aantrekken van nieuwe doelgroepen
- Ondersteunen van IVN-afdelingen om leden aan te trekken en te activeren
- Ondersteunen van de jongerenbeweging JongIVN om te groeien en deelnemers te activeren
- Organiseren van 'landingsplekken' voor nieuwe leden/vrijwilligers en duidelijker inzichtelijk maken hoe je kunt bijdragen

Intern versterken we de samenwerking, onder andere door van elkaar te leren, gezamenlijk activiteiten op te pakken en activiteiten te delen. We werken vanuit een gedeelde leden- en vrijwilligersreis en participatieladder, waarin we verschillende niveaus van betrokkenheid definiëren. Binnen de drie domeinen zorgen we voor borging van inzet en ondersteuning van vrijwilligers. We werken aan community-opbouw op basis van thema's en doelgroepen en brengen zo vrijwilligers bijeen. Onze JongIVN communities bouwen we de komende jaren verder uit. Ook verhogen we de kennis en kwaliteit, door een vindbaar en overzichtelijk cursusaanbod, een netwerk van educatiespecialisten die de kwaliteit waarborgen én ondersteuning van afdelingen.

Mooi voorbeeld: **Jong IVN**

Veel jongvolwassenen (±18-30 jaar) willen graag bijdragen aan een groene, duurzame wereld. Tegelijkertijd zitten ze in een levensfase waar werk, studie, hobby's en een sociaal leven allemaal samenkomen. Flexibiliteit is daarom essentieel.

Bij JongIVN bieden we precies dat: jongvolwassenen kunnen zich inzetten op een manier die bij hen past. Voor een paar maanden, een paar keer per jaar of eenmalig. Zo worden ze bijvoorbeeld Groen Trainee bij een natuurorganisatie, Green Educator op basisscholen, kampenbegeleider bij WoesteLand en Natuurontdekkers, of Stadsvergroener.

Al deze betrokken JongIVN'ers hebben vervolgens de mogelijkheid om actief te worden in de JongIVN community. In provinciegroepen vinden ze andere natuurliefhebbers om samen de natuur te beleven en in actie te komen voor een natuurrijke leefomgeving. Dat werkt motiverend!

Vanuit verschillende hoeken ontspringen initiatieven vanuit de jongeren zelf. Denk aan een 'Skills Gathering' waarbij je vaardigheden leert zoals papier maken en houtsnijden, of het organiseren van het Voedselbos Festival. We bieden ze hierin basisondersteuning, waarna ze zelf verder aan de slag gaan.

Elk jaar brengt de JongIVN Meet-up jongvolwassenen uit het hele land fysiek samen. Een inspirerende dag, die zorgt voor verbinding en positieve energie om je in te blijven zetten voor de natuur.

Samen met anderen
Door te verbinden met andere organisaties vergroten we onze slagkracht. We hebben daarin een duidelijke rol: we zetten onze verbindende kracht in, vertellen het neutrale, op wetenschap gebaseerde verhaal en zetten in op inspirerende, verbindende en natuurrijke educatie. In samenwerkingen zijn we scherp op:

- De bijdrage aan onze droom en de drie veranderpaden
- De ruimte om de kracht van IVN te benutten en versterken
- Een helder doel en meerwaarde voor de samenleving

Met ons werk dragen we constructief bij aan diverse **maatschappelijke opgaves**. Door te laten zien en te vertellen op welke manier ons werk bijdraagt aan de oplossing voor die opgaves creëren we kansen om onze impact te vergroten en versnellen. Via samenwerkingen met andere maatschappelijke organisaties wordt ons werk zichtbaarder, de urgentie breder gedeeld en ontstaat ook ruimte voor financiering.

Vanuit onze domeinen zetten we in op **strategische partnerschappen**: partijen die een cruciale rol spelen in het 'systeem'. Dat maakt schaalvergroting van onze projecten en producten mogelijk én het biedt ruimte om door te blijven ontwikkelen.

We zijn actief betrokken in **coalities** zoals de Groene 11, Groene Bondgenoten, NL2120 en Collectief Natuurinclusief. Met onze groene partners werken we aan het versterken van de natuurbeweging, ondersteunen we groene vrijwilligers en zorgen we voor een congruent verhaal richting overheden.

Inkomstenbronnen verbreden

Op dit moment is IVN grotendeels afhankelijk van overheidsfinanciering, zowel landelijk, provinciaal als gemeentelijk. Onze vrij besteedbare middelen zijn beperkt en onze kosten stijgen de komende jaren alsmaar door. Om in de toekomst financieel gezond te blijven, moeten we onze inkomstenbronnen verbreden en de totale omvang van **overheidsfinanciering stabiliseren**. We werken toe naar meer flexibiliteit om te kiezen waar we wat aan uitgeven. De huidige bijdrage van de **Nationale Postcode Loterij** vormt daarin een cruciale basis. Met ongeoormerkte middelen kunnen we innoveren en investeren in onze organisatie. Deze middelen willen we verhogen via strategische partnerschappen en particuliere en zakelijke fondsenwerving.

De focus voor **particuliere fondsenwerving** ligt in eerste instantie op het verhogen van eenmalige giften en schenken met belastingvoordeel. We maken doneren laagdrempelig en concreet, zodat je weet waar je aan bijdraagt. Voor de lange termijn investeren we in het inrichten van relatiebeheer en het promoten van nalatenschappen. Voor **zakelijke fondsenwerving** ligt de focus op het inrichten van 'business friends', organisaties die ons werk willen ondersteunen. Vanuit de domeinen en regio's werken we aan een collectieve strategie, waarbij we duidelijk ons aanbod inzichtelijk maken: waar kunnen organisaties aan bijdragen? En andersom: wat bieden wij aan die organisaties?

Onszelf organiseren

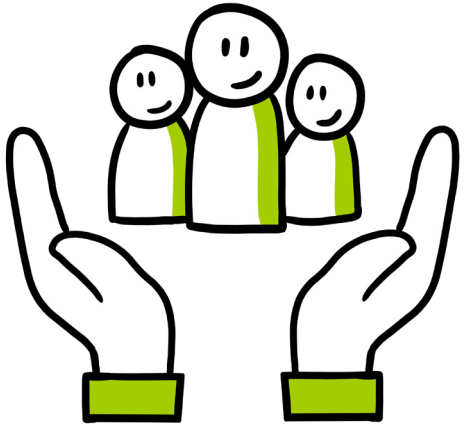
IVN is zich steeds sterker gaan organiseren in domeinen. De koers wordt steeds scherper. In de **domeinstrategie** gaan we uit van 6 P's, waarin we onze **educatie-aanpak**, verbinding met leden en vrijwilligers, ruimte voor lokale inkleuring en het monitoren van onze impact borgen:

- Purpose (de 'bedoeling'): de droom en ambities van het domein
- Portfolio met IVN-diensten en producten: impactvol en altijd met inspirerende, verbindende en natuurrijke educatie
- Programma's: meerjarige programma's als stabiele basisinkomsten, die zorgen voor continuïteit en versnelling
- Professionele samenwerking: als 1IVN samenwerken aan onze missie, zorgen voor een goede verbinding binnen IVN, tussen afdelingen, leden en vrijwilligers en de landelijke en regionale beroepsorganisatie
- Partnerschappen om impact te maken (schaalgrootte, inkomsten)
- Positionering, PR en public affairs: scherpe keuzes in wat we wanneer en waar in de schijnwerpers zetten en wie we op welke manier willen beïnvloeden om onze purpose te bereiken

We willen met elkaar met **minder moeite meer impact** kunnen maken. Daarom richten we ons op een vitale organisatie met daarbinnen vitale afdelingen én vitale medewerkers. De komende jaren werken we aan een toekomstbestendige bedrijfsvoering en ondersteunen we onze afdelingen in hun eigen bedrijfsvoering. In de beroepsorganisatie zorgen we voor een gezonde opbouw en samenstelling van teams, met enerzijds genoeg kennis en ervaring en anderzijds ruimte voor medewerkers om zich te ontwikkelen. We werken volgens de principes van Sociocratie 3.0 - wat binnen IVN is ingeburgerd als 'Natuurlijk werken'. Niet top down, niet statisch, maar organisch en in contact met de omgeving. Net als een ecosysteem eigenlijk. Natuurlijk werken is IVN's antwoord op om meer te werken vanuit ieders talent en vanuit eigen regie. Zo wordt de organisatie wendbaarder, effectiever en wordt ons werk leuker met als uiteindelijke doel samen meer impact maken.

Een divers, inclusief en gelijkwaardig IVN

Bij IVN streven we naar een organisatie waarin iedereen zich welkom voelt. Om dit voor elkaar te krijgen willen we zoveel mogelijk verschillende mensen verbinden aan onze droom. Want zoals in elk ecosysteem, geldt ook in ons IVN-systeem: hoe (bio)diverser, hoe sterker ons fundament. Een diverse en inclusieve organisatie bevordert gelijke kansen, bestrijdt ongelijkheid en vermindert vooroordelen. Het versterkt onze activiteiten en projecten en vergroot ons bereik. Komende jaren willen we actief op zoek naar verbinding met verschillende groepen mensen en diverse organisaties, zodat we de zwerm vergroten en samen verder kunnen bouwen. We zorgen dat we werken aan toegankelijke en inclusieve activiteiten en projecten, waarin iedereen zich gekend en gewaardeerd voelt. We willen dat IVN'ers bijdragen aan en beschikken over vaardigheden op het gebied van diversiteit, inclusie en gelijkheid.

Onze domeinen

Hoe bouwen we aan een florerende natuur en samenleving?

Stel je voor: je bent een wilde bij. Waar je vroeger op een muur van stenen en beton botste als je vanuit het buitengebied de bebouwde omgeving in vloog, merk je nu dat overal plekken zijn om te rusten en bij te tanken. Op een balkon, op het schoolplein en zelfs tussen de bedrijfspanden. Zo blijf je fit om je pad te vervolgen.

En stel je nu nog eens voor: je bent een mens, op zoek naar een plekje om te rusten en bij te tanken. De eerste bomen, struiken en planten zie je als je de voordeur uit stapt. Van daar volg je de groene aderen van jouw buurt, tot aan het park en misschien zelfs wel verder – het buitengebied in. De route naar natuurcontact is laagdrempelig en vanzelfsprekend.

Dat is ons ideaalbeeld: natuur begint bij je thuis op je balkon of in de tuin, en gaat vanuit daar naar de straat, wijk, buurt, bedrijventerrein en het buitengebied. Een netwerk van aaneengesloten natuurlijke elementen – groenblauwe stapstenen. Hoe meer verbindingen tussen groene gebieden, hoe meer biodiversiteit en hoe eenvoudiger iedereen in contact kan zijn met de natuur.

IVN is op elke stapsteen actief: van voordeur tot Nationaal Park. We zorgen dat natuur dichtbij is in het dagelijks leven van kinderen, jongeren en volwassenen en werken daar aan het verhogen van hun natuurverbondenheid. Daarnaast weten we ze ook te raken en inspireren buiten hun dagelijkse routines, patronen en leefomgeving – waarin mensen ontvankelijker zijn voor verdiepend natuurcontact. Zo verbinden we niet alleen de bebouwde kom en het buitengebied, maar ook het dagelijks leven en het 'buiten leven'. Dat doen we vanuit drie domeinen:

- **Opgroeien en ontwikkelen**, waarin we zorgen voor natuurverbondenheid in de dagelijkse (voor)schoolse omgeving van kinderen en jongeren
- **Dagelijks leven**, waarin we zorgen voor natuurverbondenheid in de dagelijkse woon-, werk- en zorgomgeving van volwassenen
- **Buiten leven**, waarin we zorgen voor natuurverbondenheid bij kinderen, jongeren en volwassenen in het buitengebied en Nationale Parken

Per domein lees je waar we de komende vijf jaar extra op inzetten om onze droom sneller te verwezenlijken.

Wat wij doen

Elke dag de natuur beleven. Daar gaan we voor. Logisch dus dat je ons tegenkomt op alle stapstenen van het leven: van je voordeur tot in onze Nationale Parken, vanaf de kinderopvang tot aan de oude dag. Op al deze plekken laten we mensen ervaren wat natuur kan betekenen: voor jou, je gezondheid, je organisatie of de uitdagingen waar we als maatschappij voor staan. En we helpen je ontdekken wat je zelf kunt doen om de natuur te versterken.

Rond je huis

Maak van je huis een fijne plek voor mens en natuur. We helpen mensen om hun tuin, balkon, dak of gevel eenvoudig te vergroenen.

In de buurt

Een groene buurt is een leefbare buurt. Samen met gemeenten en bewoners brengen we meer natuur in straten, pleinen en parken.

In de zorg

Natuur is goed voor de gezondheid. We maken zorglocaties groener en stimuleren dat natuur onderdeel wordt van behandeling, herstel en welzijn.

In het buitengebied

Nergens een fijner uitje dan in de natuur. Samen met IVN Natuurgidsen, recreatiebedrijven en natuurinclusieve boeren inspireren we mensen om in hun vrije tijd de natuur te ontdekken.

Op de kinderopvang

Dagelijks natuurcontact geeft kinderen een sterke start. We zorgen voor een natuurrijke dagopvang en BSO.

Op school

Leren gaat beter met natuur dichtbij. We helpen scholen om natuur een vaste plek te geven in de klas, op het schoolplein en in het onderwijs. Van basisschool tot vervolgstudie.

Op je werk

Natuur als oplossing voor een toekomstbestendige economie. We werken aan natuurrijke werklandschappen waarin medewerkers en bedrijven kunnen floreren.

In het Nationaal Park

Beleef de natuur op haar best. We creëren natuurervaringen die mensen raken en hun verbondenheid met de natuur versterken.

Opgroeien en ontwikkelen

IVN bouwt aan een natuurbewuste (nieuwe) generatie. Kinderen, jongeren en jongvolwassenen brengen een groot deel van hun leven door in leer- en ontwikkelomgevingen. IVN ziet deze plekken en momenten als dé voedingsbodem voor een groene toekomst.

Purpose (onze bedoeling)
We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren natuurrijk opgroeien, in verbinding met zichzelf, hun omgeving en de samenleving. Door natuurbeleving, persoonlijke ontwikkeling en eigenaarschap te stimuleren, bouwen we aan een natuurrijke basis om te leren en te groeien.

We planten het zaadje in de kinderopvang en het primair onderwijs, door verwondering, buitenspel en ontdekken in de natuur. Op de middelbare school versterken we dit fundament, door jongeren hun waarden te laten ontdekken, leren hoe kritisch te denken en ruimte te bieden om hun ideeën te vertalen naar actie. Voor jongvolwassenen bieden we daarnaast programma's met veel eigen initiatief, waarin zij verantwoordelijkheid nemen en leiderschap ontwikkelen.

Hoe doen we dat?
IVN werkt vanuit de principes van de Whole School Approach. Dit is een integrale benadering die natuurcontact verweeft in alle facetten van de leer- en ontwikkelomgeving. Zo voeden we liefde en begrip voor de natuur én gedrag dat positief is voor de natuur. De facetten van deze benadering zijn:

- Curriculum: natuureducatie structureel verweven in het lesprogramma en leerervaringen die draaien om natuur, duurzaamheid en maatschappelijke impact
- Pedagogiek en didactiek: ervaringsgericht de natuur ontdekken – doen, ontdekken en reflecteren staan centraal
- Gebouw en bedrijfsvoering: de groene, gezonde omgeving nodigt uit tot verwondering en betrokkenheid
- Professionele ontwikkeling: ondersteuning van professionals en vrijwilligers met trainingen, kennisdeling en het versterken van het groene netwerk
- Omgeving: ouders, buurtbewoners, gemeenten, ondernemers, natuurorganisaties en maatschappelijke partners zijn betrokken

Mooi voorbeeld: **buitenlestraining voor leerkrachten**

Steeds meer scholen vergroenen hun plein. Dat is fantastisch, maar de pleinen worden nog onvoldoende gebruikt tijdens de les. Dat is zonde, want buiten leren is gezonder en je onthoudt de lesstof beter. Leerkrachten vinden het vaak ingewikkeld om buitenlessen onderdeel te maken van hun programma. Met de 'Natuurrijke studiedag' helpen we hen hiermee op weg. Als een school aan de slag gaat met een groen schoolplein, dan zit de training 'Je buitenruimte als rijke leeromgeving' daar bij in.

In de training gaan de leerkrachten aan de slag om een binnenles om te zetten in een buitenles. We laten zien hoe je rekenen en taal op het plein kunt doen. Ook denken we samen na over heel concrete oplossingen voor bezwaren, zoals te weinig ruimte. De sessie duurt 2,5 uur en is onder meer goed op een studiedag in te passen. Er is ook een vervolgtraining, die meer focust op jaarrond buiten lesgeven. Daarnaast heeft IVN meer dan 80 kant-en-klare lespakketten beschikbaar om buiten te geven, die aansluiten bij de leerdoelen.

De afgelopen jaren heeft IVN al op tientallen scholen een training gegeven. En de komende jaren gaan we daar volop mee door, zodat natuurcontact op een schooldag steeds gewoner wordt.

Nieuwsgierig?
Scholen kunnen de training aanvragen via ivn.nl. In veel provincies of gemeenten is hier subsidie voor.

Dagelijks leven

IVN verhoogt de natuurverbondenheid van volwassenen. Dat doen we dichtbij: in de woon-, werk- en zorgomgeving. Want mensen voelen zich fijner, werken productiever en ervaren minder stress in een groenere omgeving. We zorgen dat de natuur in de buurt is in hun dagelijkse leven, zodat natuurcontact vanzelfsprekend wordt.

Purpose (onze bedoeling)
Alle volwassen Nederlanders vanzelfsprekend verbonden met de natuur en dagelijks in contact met de natuur: daar werken we naartoe. Daarvoor is het nodig dat je in Nederland in een natuurrijke leefomgeving woont én werkt, zodat natuurcontact ook daar heel normaal is. Natuur wordt breed toegepast als bron voor gezondheid en welzijn en mensen van alle leeftijden profiteren van een natuurrijke lokale zorgomgeving.
We toveren de dagelijkse – meestal versteende – leefomgeving om tot het grootste natuurgebied van Nederland. Dat doen we samen met de belangrijkste partners in de woon-, werk- en zorgomgeving. Onze leefomgeving wordt zo niet alleen een plek om te ontspannen; het is ook een plek om te leren over de natuur en hoe je ermee kunt samenwerken.

Hoe doen we dat?
Onze aanpak kent vier uitgangspunten:
1. Sterke en onderbouwde programma's, waarmee we een beweging in gang zetten die Nederland onherroepelijk transformeert. Gezonde Buurten bijvoorbeeld, Werklandschappen van de Toekomst of de Groene GGZ.
2. Eigentijds en aansprekend aanbod (portfolio) van IVN-interventies, waarmee we gemeenten, bedrijven, provincies en andere organisaties ondersteunen om onze gezamenlijke doelen te realiseren (partnerschappen)
3. Heldere positionering en PR, zodat we voor het juiste benaderd worden en gericht het verschil kunnen maken.
4. Professioneel en plezierig samenwerken, zodat we fluitend ons vrijwilligers- en beroepswerk doen terwijl we Nederland stap voor stap natuurinclusiever maken.

Mooi voorbeeld: **de Groene Straat Make-Over**

In 2023 zijn we gestart met de Groene Straat Make-Over. Samen met gemeenten en buurtbewoners vergroenen we Nederland straat voor straat.

Minder hittestress, betere waterafvoer, meer biodiversiteit, meer sociale cohesie én een prettigere en mooiere leefomgeving: daar zorgt groen in de straat voor. Bewoners spelen een cruciale rol bij het vergroenen van een gemeente, want een groot deel van de gemeentelijke grond is in hun bezit. Van geveltuinen en boomspiegels tot het overige openbaar groen: bewoners dragen graag bij.

De IVN Groene Straat Make-Over helpt gemeenten bij het activeren van bewoners om zelf in actie te komen. Bewoners steken de schep in de grond, met ondersteuning van IVN. We helpen van het op poten zetten van het initiatief tot het uitvoeren van de vergroeningsactie. Samen zorgen voor groen verbindt mensen. We maken van zo'n vergroeningsdag daarom echt een feestje.

In Lelystad en nog 6 andere gemeenten gingen we al aan de slag. Maar liefst 75% van de buurtbewoners in Lelystad deed mee! De komende jaren gaan we dit verder uitbreiden. Zo toveren we de dagelijkse leefomgeving om tot het grootste natuurgebied van Nederland.

Hoe kun je meedoen?

Bewoners kunnen zich met hun straat melden bij de gemeente, die zich op haar beurt aanmeldt bij IVN voor de Groene Straat Make-Over.

Buiten leven

Als je loskomt van dagelijkse patronen en de drukte van alledag ontstaat ruimte. Je komt op adem en staat meer open voor nieuwe ideeën, mensen en ervaringen. Tijdens een vakantie of uitstapje in het weekend bijvoorbeeld. De natuurervaring die je daar opdoet, krijgt een plek in je dagelijkse leven.

Purpose (onze bedoeling)
We verhogen natuurverbondenheid van kinderen, jongeren en volwassenen door ze te raken en inspireren in het buitengebied en Nationale Parken – plekken die garant staan voor verwondering en diep natuurcontact. We versterken drie verbindingen:

- Tussen de bebouwde kom en het buitengebied
- Tussen boeren, burgers en natuurorganisaties
- Tussen het dagelijks leven en buiten leven

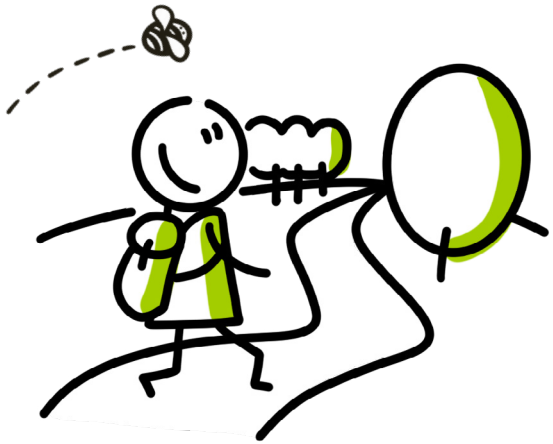
Met een natuurlijke verbinding tussen buiten leven en dagelijks leven nemen mensen hun ervaring makkelijker mee naar hun dagelijkse leefomgeving en willen ook daar verbonden zijn met de natuur.

Hoe doen we dat?
Komende periode werken we aan een stevige strategie op het domein 'Buiten leven'. We zorgen dat de bebouwde kom weer verbonden is met het buitengebied en de Nationale Parken en dragen bij aan de basiskwaliteit natuur.

IVN Natuurgidsen verspreid over het hele land nemen sinds jaar en dag volwassenen en kinderen mee de natuur in. Weg van hun dagelijkse patronen, in de mooiste natuur die ons land rijk is. Denk maar aan excursies, gezinsactiviteiten en prachtige wandel- en fietsroutes en campagnes. Ook weten we met ons brede palet aan activiteiten voor specifiek jongeren en jongvolwassenen deze doelgroep te inspireren in hun buiten leven. Met al onze activiteiten nodigen we iedereen uit om hun verbinding met de natuur te versterken.

Samen met recreatiebedrijven, partners en overheden brengen we een beweging op gang richting een natuurinclusieve recreatiesector, waarin recreatiebedrijven hun onderneming en gastbeleving vergroenen. Zo staan zij meer in verbinding met hun omgeving en dragen ze mede zorg voor voldoende natuur om onze behoefte aan natuurbeleving en dieper natuurcontact te vervullen.

In Nationale Parken – de parels van de Nederlandse natuur – zorgen we voor structurele samenwerking met bewoners, boeren, recreatieondernemers en overheden. We werken aan een coherent portfolio van educatie- communicatie- en participatieprojecten en zorgen tegelijkertijd voor gebiedsgerichte maatwerkactiviteiten per Nationaal Park. Zo zorgen we ervoor dat bewoners en bezoekers de parken ervaren als verbonden, leerrijke en toegankelijke plekken die bijdragen aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en leefbaarheid – vanaf de voordeur tot diep het park in.

Mooi voorbeeld: **Boer zoekt buur**

Natuurinclusieve boeren stuiten nogal eens op onbegrip. Heeft een boer bijvoorbeeld biodiverse stukken weiland en maait hij minder, dan vinden omwonenden dat ‘een zooitje’. Met de actie Boer zoekt buur brengen we daar verandering in en kweken we begrip.

We nodigen bewoners uit om een dagdeel te komen helpen op de boerderij – werkzaamheden waardoor de natuur er ook op vooruit gaat. Vaak houdt de plaatselijke burgemeester een praatje over het hoe en waarom. Dan gaan de bezoekers twee uur aan de slag, bijvoorbeeld met heggen planten, oogsten of moestuinieren. De boer geeft een rondleiding en als afsluiter is er een lunch of borrel met voedsel van de boer.

Boer zoekt buur zorgt voor verbinding tussen boer en bewoner. Ook levert het vaak vrijwilligers op – hulp waar boeren superblij mee zijn.

Mooi voorbeeld: **IVN Slootjesdagen**

Een geelgerande watertor, bloedzuiger of watervlo – al meer dan 10 jaar is het vaste prik in juni: de IVN Slootjesdagen.

Ruim honderd afdelingen organiseren door heel Nederland activiteiten langs de waterkant. Kinderen en (groot)ouders gaan zelf op onderzoek uit, gewapend met schepnet, waterbak en loeppot. Samen met IVN Natuurgidsen ontdekken zij welke dieren en planten er in en rond de sloot leven. Een uitje om samen te beleven, waarbij duizenden bezoekers in twee dagen leren over waterleven, waterkwaliteit en biodiversiteit.

Postbus 20123
1000 HC Amsterdam
020-6228115
info@ivn.nl
ivn.nl/steun

@IVNNatuureducatie
@IVNNatuureducatie
@IVNNatuureducatie

ivn natuur educatie